

ĀRVALSTU INVESTĪCIJU VIDES INDEKSS 2019

INVESTĪCIJU KLIMATA
ATTĪSTĪBA LATVIJĀ: ĀRVALSTU
INVESTORU VĒRTĒJUMS

FICIL

SSE RIGA

SATURS

4	Priekšvārds
6	Ārvalstu kapitāla uzņēmumu īpatsvars Latvijā
7	Ārvalstu tiešo investīciju plūsma
8	Ievads
9	2019. gada FICIL Ārvalstu investīciju vides indeksa pētījuma fokuss
10	Galvenie rezultāti:
12	• Investīciju klimata pievilcība Latvijā
14	• Centieni uzlabot investīciju klimatu
16	• Finanšu sektora stabilitāte
20	• Augstākās izglītības kvalitāte
24	• Nodokļu sistēma
28	• Darbaspēka produktivitāte
32	• Neatliekamie izaicinājumi
36	FICIL Ārvalstu investīciju vides indekss 2015 - 2019
38	Turpmākie investīciju plāni
42	Uzņēmumi, kas piedalījās pētījumā

PAR AUTORU

Profesors **Arnis Sauka** ir Rīgas Ekonomikas augstskolas (SSE Riga) Ilgtspējīga biznesa centra direktors, kā arī nevalstisko organizāciju “BASE” – business pret ēnu ekonomiku, un FICIL valdes loceklis. Arnis ir ieguvis doktora grādu Zīgenes Universitātē (Vācija) un ir pasniedzis vieslekcijas Jenčēpingas Starptautiskajā biznesa skolā (Zviedrija) un Londonas Universitātes koledžā (Apvienotā Karaliste).

Viņa akadēmisko pētījumu rezultāti ir parādījušies tādos izdevumos kā *Strategic Entrepreneurship Journal*, *Journal of Business Ethics*, *International Small Business Journal*, *Journal of Comparative Economics*, kā arī grāmatās, kuras publicējuši *Springer*, *Routledge*, *Edward Elgar*, *IGI Global*, *Blackwell* un *Peter Lang*. Arnis ir iesaistīts lietišķajos pētījumos, tostarp pētījumos, kurus ir pasūtījusi Eiropas Komisija, OECD, Eurofound un dažādas bankas, nozares apvienības un nevalstiskās organizācijas. Viņš ir ikgadējā pētījuma “Ēnu ekonomikas indekss Baltijas valstīs” līdzautors.

PRIEKŠVārds

FICIL Ārvalstu investīciju vides indekss ir vērtīga iespēja palūkoties uz sevi no malas. Tas ir teju 50 investoru viedoklis par uzņēmējdarbības vidi un nodokļu sistēmu Latvijā, par valdības paveikto šo jomu uzlabošanā un sakārtošanā, kā arī par mūsu Ahileja papēžiem, kurus paši, iespējams, neesam pamanījuši vai pagaidām neesam tiem pievērsuši pietiekamu uzmanību.

“Viduvēji” – šķiet, tā mēs izskatāmies ārvalstu investoru acīs. Pētījuma rezultāti nav kritiski, taču nav arī tādi, ar kuriem gribētos skaļi lepoties, sakot, ka tie atklāj Latvijas pilno potenciālu, un tas nav arī apzīmējums, ar kuru es vēlētos asociēt Latviju, domājot par uzņēmējiem, kuriem ir izvēles iespējas, kur ilgtermiņā ieguldīt savu kapitālu – šeit vai kādā no mūsu kaimiņvalstīm.

Jā, šis gads nav bijis vienkāršs – vietējie uzņēmēji joprojām saskaras ar izaicinājumiem, kas saistīti ar darbaspēka pieejamību un tā produktivitāti, apšaubīta tiek arī Latvijas finanšu nozares reputācija, turklāt tas viss notiek laikā, kad paralēli palēninās globālās ekonomikas tempi un tiek prognozēts, ka arī Latvijas ekonomikas izaugsme būs zemāka nekā pērn.

Viens no svarīgākajiem ekonomiskās izaugsmes dzinējspēkiem šādā situācijā ir arī ārvalstu investīciju piesaiste. Latvija pēdējo divu gadu laikā piesaistījusi 1,1 miljardu

eiro ārvalstu investīciju, kamēr Lietuva spējusi piesaistīt divtik vairāk (2,7 miljardus eiro), bet Igaunija – pat 3,1 miljardu eiro (Eurostat dati, 2019. gada jūlijs). Protams, Latvijas konkurētspēju šajā jomā ietekmē daudzi faktori, turklāt daļa no tiem atrodas ārpus mūsu kontroles. Tomēr varam rīkoties, lai panāktu uzlabojumus, un tādēļ jau 2019. gada maijā ikgadējā sanāsmē ar Latvijas valdību FICIL uzsvēra vairākas prioritātes uzņēmējdarbības vides uzlabošanai – darbaspēka pieejamības palielināšana, augstākās izglītības iestāžu pārvaldības modernizācija, finanšu sistēmas stabilitāte un reputācijas atjaunošana, kā arī valsts pārvaldes efektivitātes pilnveidošana. Šīs prioritātes detalizētāk apskatītas arī jaunākajā, nu jau piektajā, FICIL Ārvalstu investīciju vides indeksā.

Priecē, ka rezultātos ir redzamas arī pozitīvas tendences un, neskatoties uz augstākminēto, vairāk nekā puse no aptaujātajiem investoriem (30 no 47) atzinuši, ka viņi plāno palielināt investīciju apjomu Latvijā. Arī mēs turpināsim strādāt kopā ar valdību un valsts institūcijām, lai sasniegtu reālu progresu uzņēmējdarbības vides un investīciju klimata uzlabošanā. Tā ir FICIL vīzija – redzēt Latviju kā konkurētspējīgāko valsti investīciju piesaistē Baltijas jūras reģionā.

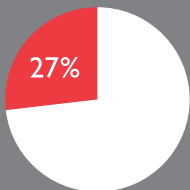
Lai mums visiem kopā tas izdodas!

Gunta Jēkabsone
FICIL valdes priekšsēdētāja

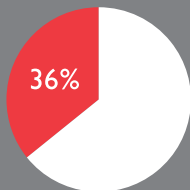
TO UZŅĒMUMU SKAITS,
KURU APGROZĪJUMS PĀRSNIEDZ
145 TŪKSTOŠUS EIRO UN KURIEM
IR 50% ĀRVALSTU KAPITĀLS
(VAIRĀKUMS)

3210

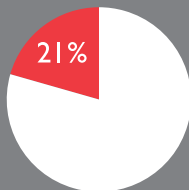
VAI 1/7 NO KOPĒJĀ UZŅĒMUMU SKAITA LATVIJĀ

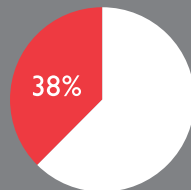
NO KOPĒJĀ
SOCIĀLĀ NODOKĻĀ

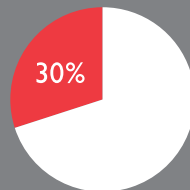
NO KOPĒJIEM
SAMAKSĀTAJIEM
NODOKĻIEM

NO KOPĒJĀ
DARBASPĒKA

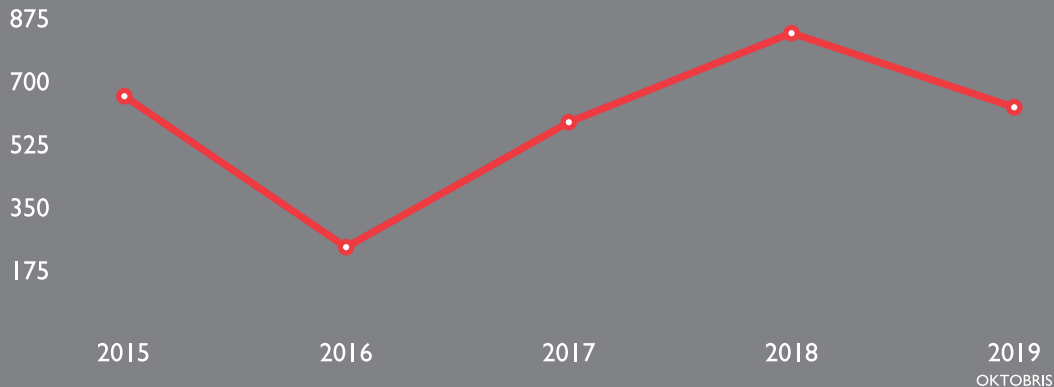
NO KOPĒJĀ
APGROZĪJUMA

NO KOPĒJĀS
PEĻŅAS

ĀRVALSTU TIEŠĀS INVESTĪCIJAS LATVIJĀ (PLŪSMAS)

MILJONI EIRO

IEVADS

FICIL Ārvalstu investīciju vides indeksu 2015. gadā izveidoja Ārvalstu investoru padome Latvijā (FICIL) sadarbībā ar Rīgas Ekonomikas augstskolu.

Šis ir piektais FICIL Ārvalstu investīciju vides ziņojums. Iepriekšējie četri ziņojumi izstrādāti attiecīgi 2015., 2016., 2017. un 2018. gadā. Pētījuma galvenais mērķis ir veicināt pierādījumos balstītus politikas lēmumus, kas sekmētu labvēlīgu investīciju klimatu Latvijā. Mēs to cenšamies sasniegt, apkopojot lielāko ārvalstu investoru Latvijā – to uzņēmumu, kuri ir pieņēmuši lēmumu ieguldīt Latvijā un ir šeit strādājuši ilgāku laiku, identificētās galvenās problēmas un ieteikumus.

Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī šis ziņojums balstās uz intervijām – mini situācijas analīzēm ar ārvalstu investoriem. No 2019. gada septembra līdz novembra sākumam mēs intervējām 47 vadošos darbiniekus, kas pārstāv nozīmīgus ārvalstu investorus Latvijā.

Kopumā 2019. gadā aptaujātie uzņēmumi (ieskaitot to meitasuzņēmumus) veido 23% no Latvijas kopējiem nodokļu ieņēmumiem, 9% no kopējās peļņas un nodarbina 11% no kopējā darbaspēka uzņēmumos, kuru gada apgrozījums pārsniedz 145 000 EUR un kam ir 50% ārvalstu kapitāla (informācija no Lursoft, 2018).

2019. GADA PĒTĪJUMA FOKUSS

Vai ārvalstu investori redz progresu politikas iniciatīvās, kas vērstas uz iepriekšējo gadu ziņojumos identificēto problēmu risināšanu?

Kā investori vērtē valdības centienus un pašreizējās politikas iniciatīvas, kuru mērķis ir uzlabot investīciju klimatu Latvijā?

PADZIĻINĀTAS IZPĒTES JOMAS

NODOKĻU
SISTĒMA

FINANŠU SEKTORA
STABILITĀTE

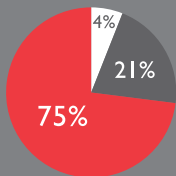
AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS
KVALITĀTE

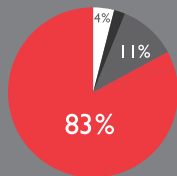
DARBASPĒKA
PRODUKTIVITĀTE

GALVENIE REZULTĀTI

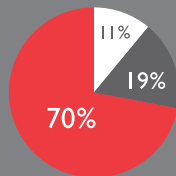
ĀRVALSTU INVESTORU NOVĒRTĒJUMS PAR IZMAIŅĀM PĒDĒJO 12 MĒNEŠU LAIKĀ ATTIECĪBĀ UZ PROBLEMĀTISKAJĀM JOMĀM, KAS BIJA NORĀDĪTAS IEPRIEKŠĒJO GADU PĒTĪJUMOS: 2019. GADA PĒTĪJUMA REZULTĀTI

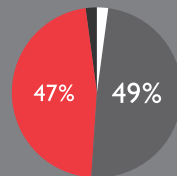
DEMOGRĀFIJA

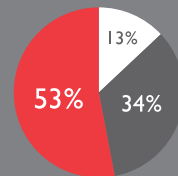
DARBASPĒKA
PIEEJAMĪBA

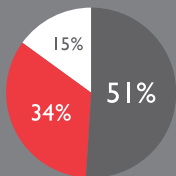
VESELĪBAS APRŪPES
SISTĒMA

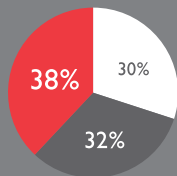
TIESU
SISTĒMA

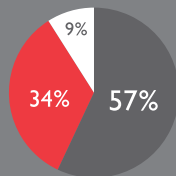
NENOTEIKTĪBA

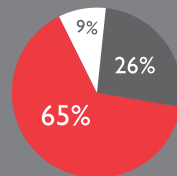
UZŅĒMĒJDARBĪBAS
LIKUMDOŠANAS
KVALITĀTE

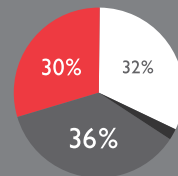
UZŅĒMĒJU NEĒTISKA VAI
NELIKUMĪGA RĪCĪBA,
NEGODĪGA KONKURENCE

NODOKĻU
SISTĒMAS
KVALITĀTE

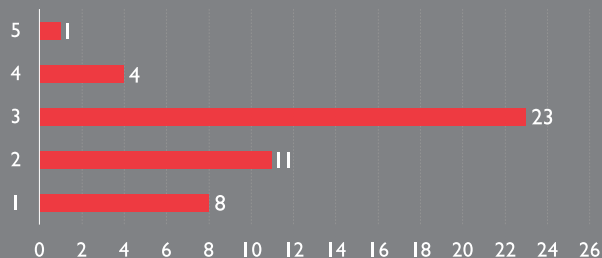
IZGLĪTĪBAS UN
ZINĀTNES
KVALITĀTE

VALDĪBAS SNIEGTAIS ATBALSTS
UN KOMUNIKĀCIJA AR
POLITIKAS VEIDOTĀJIEM

IR POZITĪVAS IZMAIŅAS
 BEZ IZMAIŅĀM
 IR NĒLIELI UZLABOJUMI
 N/A

VAI INVESTĪCIJU KLIMATA PIEVILCĪBA LATVIJĀ IR UZLABOJUSIES PĒDĒJO 12 MĒNEŠU LAIKĀ?

SKALA 1–5, KUR “1” – INVESTĪCIJU VIDES PIEVILCĪBA NAV UZLABOJUSIES VISPĀR,
“3” – IR NOVĒROTI DAŽI POZITĪVI UZLABOJUMI UN “5” – INVESTĪCIJU VIDES PIEVILCĪBA IR BŪTISKI UZLABOJUSIES

Latvija pakāpeniski veidojas kā
nobriedusi valsts un sabiedrība.

VAIRUMTIRDZNIECĪBAS UN MAZUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMS

Ja man šobrīd būtu jāpieņem investīciju
lēmums, es izvēlētos Igauniju tās attīstītās
digitālās vides dēļ. Lietuvai ir lielākais
iekšējais tirgus. Latvijai nav spēcīgu
priekšrocību.

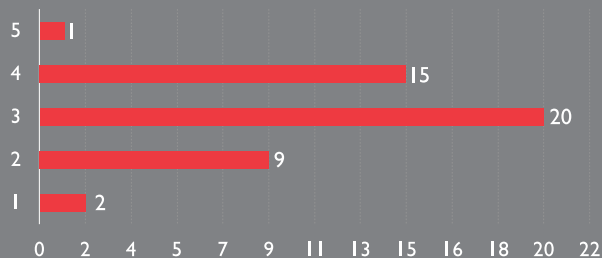
RAŽOŠANAS UZŅĒMUMS

Varētu izklausīties naivi, taču man ir
sajūta, ka šobrīd mums ir valdība, kas
sabiedrības intereses izvirza augstāk par
interesēm, kuras atbalsta nelielas
politiku—uzņēmēju grupas.

VAIRUMTIRDZNIECĪBAS UN MAZUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMS

POLITIKAS VEIDOTĀJU DARBA NOVĒRTĒJUMS INVESTĪCIJU VIDES UZLABOŠANĀ

SKALĀ NO 1 LĪDZ 5, KUR "1" – SLIKTI, "3" – VIDUVĒJI UN "5" – IZCILI

“

Valdība ir izteikusi vairākus labus priekšlikumus. Tagad vēlētos redzēt arī kādus rezultātus.

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“

Šobrīd mums ir labs Saeimas sastāvs, laba valdība un lielisks Valsts prezidents. Manuprāt, tas ir sasodīti labs progress.

NEKUSTAMO ĪPAŠUMU UZŅĒMUMS

“

Nejūtu, ka politikas veidotāji Latvijā mēģinātu piesaistīt Latvijai jaunus ārvalstu investorus.

VAIRUMTIRDZNIECĪBAS UN MAZUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMS

“

Pašreizējā valdība, premjerministrs un Valsts prezidents pārstāv vērtības, nevis tikai polittehnoloģiju. Taču negaidītais akcīzes likmju karš ar Igauniju bija stulba ideja.

FINANŠU UN BANKU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

FINANŠU SEKTORA STABILITĀTE

NOVĒRTĒJUMS PAR
PROGRESU ATTIECĪBĀ UZ
EKONOMISKO UN
FINANŠU NOZIEGUMU
APKAROŠANAS
EFEKTIVITĀTI LATVIJĀ
2019. GADĀ

3.2

1–5 punktu skala, kur
“1” atbilst vērtējumam
“nav progresā”, bet
“5” – “ievērojams
progress”

“Kā uzņēmumam, kurš finanšu darījumus īsteno starptautiskā mērogā, mums ir nācies pierādīt savu labo reputāciju bankām saistībā ar neseno situāciju Latvijas finanšu un banku sektorā. Iespējams, mūs tik ļoti neietekmēja bankas slēgšana, taču viennozīmīgi esam saskārušies ar problēmām, atverot bankas kontus un veicot ieguldījumus, jo mums nācās paskaidrot visas savas darbības.”

KONSULTĀCIJU UN
IKT UZŅĒMUMS

“Ļoti daudz ir darīts ļoti zemā līmenī. Ir atrisinātas daudzas higiēnas problēmas. Daudzi uzņēmumi neaptvēra nelikumīgi iegūtu naudas līdzekļu legalizācijas novēršanas procedūru nopietnību, ziņošanas kultūra nav pilnībā izveidota.”

PROFESIONĀLU REVĪZIJAS UN
KONSULTĀCIJU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Saprotu, ka finanšu nozarē bija nepieciešamas pārmaiņas. Mēs sadarbojamies ar visām lielākajām bankām Latvijā. Mums ir jāaizpilda liels skaits bankas veidlapu, atkārtoti jāiesniedz informācija katru ceturksni. Tā nav milzīga problēma, bet viennozīmīgi tas ir apgrūtinājums.”

VAIRUMTIRDZNIECĪBAS UN
MAZUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMS

“Pašreizējā situācija atbaida investorus. Regulējošās iestādes un bankas reaģē pārspīlēti. Piemēram, kuģniecības nozarē ļoti daudzi kuģi un saistītie uzņēmumi ir reģistrēti ārzonās, un tā ir normāla prakse. Taču Latvijas bankas nevēlas to saprast un atsakās apstrādāt jebkārus darījumus. Tas ļoti apgrūtina komercdarbību šajā nozarē. Uzņēmumi nevar atvērt bankas kontu. Tas investoriem ir milzīgs šķērslis.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Šī ir sāpīga tēma. Saprotam, ka tas viss ir jādara, lai izvairītos no iekļūšanas pelēkajā sarakstā, taču nu jau ir par traku. Šobrīd tas ierobežo uzņēmējdarbības izaugsmi. Mums ir nepieciešama vienota datubāze, kurā būtu vajadzīgā informācija par patiesajiem labuma guvējiem un citi dati. Pretējā gadījumā likums uzliek daudzus pienākumus, bet nav pieejami rīki to izpildei. Tagad katrai bankai ir savi noteikumi, klienti nav apmierināti, un bankas nav apmierinātas.”

NEKUSTAMO ĪPAŠUMU UZŅĒMUMS

“Lai gan mēs pilnībā atbalstām darbības atbilstības prasību ievērošanu, praksē redzam arī to, ka bankas izmanto birokrātiskas un pārlietu sarežģītas standarta procedūras, lai formāli izpildītu visas prasības, piem., lai identificētu klienta patieso labuma guvēju utt., bet tajā pašā laikā tās nav spējīgas saprātīgi risināt situāciju, ja konkrētais gadījums atšķiras no standarta situācijas. Tas diemžēl norāda uz to, ka daudzos gadījumos veidlapas (procedūru) ievērošana ir svarīgāka par konkrētās prasības izpildi pēc būtības.”

PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

FINANŠU SEKTORA STABILITĀTE

“Tagad, kad KNAB darbojas kā nākas, ir kļuvis skaidrs, ka prokuratūra ir vājais tieslietu sistēmas posms. Tas būtu jāuzlabo.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN
PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Kopumā runājot, esam uz pareizā ceļa. FID dara labu darbu. Tomēr par progresu ir jāinformē gan valsts iekšienē, gan starptautiskā mērogā. Mums bieži trūkst šīs komponentes.”

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS

“SMS/ātro aizdevumu nozares uzraudzība ir absurda. Šī nozare jāuzrauga tam pašam regulatoram, kurš uzrauga bankas. Šeit vajadzētu izvirzīt daudz stingrākas prasības.”

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS

“Uzmanība būtu jākoncentrē uz liela mēroga noziegumu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un iztiesāšanu, kas sniegtu vislielākos rezultātus. Tas ietver liela mēroga lietās iesaistīto privātpersonu kriminālizmeklēšanu un kriminālvajāšanu.”

FINANŠU UN BANKU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Es domāju, ka valsts institūcijām jābūt aktīvākām, izskaidrojot normatīvās prasības un izdodot vadlīnijas. Citādi katrai bankai ir sava nedaudz atšķirīga interpretācija, un tas rada daudz neskaidrību un noved pie neefektivitātes.”

PROFESIONĀLU REVĪZIJAS UN
KONSULTĀCIJU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Mēs saprotam, ka Latvijas finanšu nozarē bija vajadzīgas pārmaiņas. Mēs arī zinām, ka mums jādara viss, lai Latvija netiktu iekļauta pelēkajā sarakstā. Tomēr, kad tas būs izdarīts, vispirms mums ir jāpielāgo AML/KYC nosacījumi un jāpadara tie samērīgi. Vērtējot klientu, patlaban AML/KYC riski ir svarīgāki par kredītriskiem. Šāda situācija nav veselīga. Visi baidās no savas ēnas.”

FINANŠU UN BANKU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Mums ir jāizlien caur Moneyval adatas aci, tas nav pat apspriežams. Bet mums arī jāatrod veids, kā padarīt bankas draudzīgākas uzņēmējiem. Mēs esam ļoti atvērta un uz eksportu balstīta ekonomika. Ja bankas atsakās izpildīt darījumus, kuros iesaistīti ārvalstu partneri, tas ir ļoti nopietns šķērslis jebkuram eksportētājam, īpaši tiem uzņēmumiem, kuri veic uzņēmējdarbību ārpus ES. Mūsu gadījumā banku stingrība kaitē uzņēmējdarbībai vairāk nekā izaicinājumi atrast pietiekami daudz darbaspēka.”

NEKUSTAMO ĪPAŠUMU UZŅĒMUMS

AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS KVALITĀTE

“Šobrīd infrastruktūra ir lieliskā stāvoklī (LU, RTU studentu pilsētiņas). Tagad universitātēm ir jāpievērš uzmanība daudz grūtākam uzdevumam – augstākās izglītības kvalitātes uzlabošanai.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN
PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Izglītības sistēmā trūkst ekonomiskās domāšanas un tiekšanās pēc efektivitātes. Trūkst arī redzējuma: kādas ir mūsu stiprās puses un mūsu prioritātes, kur mēs ieguldām?”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN
PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“53 universitātes Latvijā - tas izklausās traki. Es apšaubu universitāšu piešķirto kvalifikāciju pamatotību, ja ir tik daudz universitāšu, kurās ir neliels skaits profesoru, kuri ir pārslogoti, un studenti, kas vienlaikus strādā un studē.”

PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Mūsu universitāšu pārvaldes struktūra ir absurda, un rodas jautājums: kāpēc universitātes pastāv - studentiem un attīstības mērķiem, vai profesoru ērtībām? Vismaz jaunajai politiķu paaudzei ir ambīcijas to mainīt.”

FINANŠU UN BANKU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Mums ir pārāk daudz universitāšu. Es jūtu, ka ir noteikts cilvēku loks, kas kavē progresu un izcilības sasniegšanu universitātēs, jo baidās, ka viņi nebūs konkurētspējīgi. Un viņi arī nav konkurētspējīgi. Mums no viņiem ir jātiek vaļā (...).”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Viena no galvenajām problēmām ir izglītības saturs, kas neatbilst uzņēmējdarbības vides vajadzībām.”

PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Pašlaik Latvijas augstākās izglītības sistēma ir novecojusi, un tiek piedāvāta salīdzinoši lēta zemas kvalitātes izglītība. Ir jāpiesaista starptautiskas, labi pazīstamas universitātes savu filiāļu atvēršanai Latvijā, jāsamazina valsts universitāšu skaits, tādējādi nodrošinot kvalitāti, nevis kvantitāti, jāpalielina skolotāju un pasniedzēju algas, jāpieprasa vairāk no pasniedzējiem un jāpiesaista vairāk vieslektoru un starptautisko pasniedzēju.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Mēs pārāk baidāmies piesaistīt ārzemju mācībspēkus universitātēs. Arī ar pamatizglītību kaut kas nav kārtībā. Kā mēs varam aizpildīt 3000 inženierzinātņu vakances, ja fizikas eksāmenu, beidzot vidusskolu, liek tikai 220 cilvēki gadā?”

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS

AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS KVALITĀTE

“(...) Augstākās izglītības sistēmai jābūt dinamiskai un mūsdienīgai. Kad sistēma būs dinamiska, strukturālās izmaiņas notiks salīdzinoši ātri. Augstākās izglītības iestādēm jāspēj ātrāk reaģēt uz apkārt notiekošajām izmaiņām. Cilvēkiem ir jākoncentrējas uz savām stiprajām pusēm - ja jūs protat labi mācīt, tad māciet, ja labi pārvaldāt, tad vadiet. Mums jāizvairās no vidējo ienākumu slazda. Mums ir jāapzinās un jāsaprot nepieciešamās izmaiņas iekšēji, mums par tām jāinformē uz āru un attiecīgi jāpielāgo izglītības sistēma.”

PROFESIONĀLU REVĪZIJAS UN
KONSULTĀCIJU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Mums jāmaina metodes, kā mēs mācām un iesaistām bērnus. Arī saturs ir jāmodernizē. Ikviens, kuram ir bijusi iespēja redzēt, kā darbojas labākās skolas, pateiks, ka tajās pilnīgi atšķirīgi māca un mijiedarbojas ar skolēniem. Daudzējādā ziņā saturs ir vienāds, taču atšķiras mācīšanas metodes.”

FINANŠU UN BANKU
PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Akadēmiskā izglītība Latvijā ir ļoti laba. Tomēr šķiet, ka universitāšu mācību programmās trūkst praktiskās komponentes. Rezultātā, pieņemot darbā universitātes absolventu, darba devējam ir jānodrošina daudz apmācību, pirms darbinieks var sasniegt optimālu produktivitātes līmeni.”

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS

“Samaziniet universitāšu skaitu, mainiet kursu neelastību un paaugstiniet grādu vērtību.”

PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Sāciet izmaiņas ar augstākās izglītības iestāžu pārvaldības reformu un turpiniet ar finansēšanas modeli. Talantiem jāpaliek Latvijā, tad mazāk cilvēku pametīs valsti, kas nozīmē, ka vairāk cilvēku izvēlēsies veidot karjeru Latvijā, mums jācenšas piesaistīt “zvaigznes” šeit - akadēmiskajā vidē un vietējos uzņēmumos.”

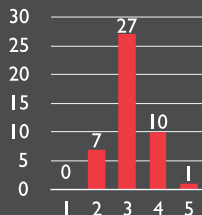
PROFESIONĀLU REVĪZIJAS UN
KONSULTĀCIJU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

NODOKĻU SISTĒMA

NODOKĻU REFORMAS NOVĒRTĒJUMS

3.1

Skala 1–5, kur
“1” – ļoti neveiksmīga,
“3” – vidēja un
“5” – ļoti veiksmīga

“Progresīvās likmes
piemērošana par
ienākumiem no algota
darba ir pareizs
lēmums, taču
sliekšnis ir samērā
augsts, tāpēc
progresivitāte ir
drīzāk simboliska.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Salīdzinājumā ar Lietuvu un Igauniju
mūsu nodokļu sistēma joprojām nav
konkurētspējīga. Ja darba alga,
piemēram, ir 1500 EUR, pēc nodokļu
nomaksas darbinieks Latvijā savā
bankas kontā saņem vismazāko
summu.”

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS

“Nav pieņemami, ka par būtiskām
izmaiņām atsevišķos nodokļos politikas
veidotāji paziņo tikai 2–3 mēnešus
pirms to ieviešanas un pirms nākamā
finanšu gada sākuma.”

RAŽOŠANAS UZŅĒMUMS

“Nodokļu sistēma ir kļuvusi sarežģītāka. Vērtējot no mūsu skatpunkta, nav nekādu lielu uzlabojumu vai kļūdu.”

VAIRUMTIRDZNIECĪBAS UN
MAZUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMS

“12 mēnešus pēc tam, kad tika ieviestas izmaiņas, joprojām nebija skaidrs, kā tiks piemērotas dažas no jaunajām prasībām. Pastāvēja pārāk plašas interpretācijas iespējas, un no Finanšu ministrijas vai VID nebija nekādu skaidru vadlīniju. Tas nav labi.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Stabilitāte mums ir ļoti būtiska. Dzirdējām valdības izteiktos solījumus, ka pēc iepriekšējās nodokļu reformas sistēma netiks skarta vairākus gadus. Taču negaidīti ir veiktas bezdarbnieku pabalsta korekcijas.”

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS

“Nesenās izmaiņas uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā ir radījušas gan pozitīvu, gan negatīvu ietekmi – reinvestētā peļņa sekmē attīstību, taču ir samazinājies uzņēmumu sniegtais atbalsts NVO sektoram, kas atsevišķās nozarēs var radīt arī ilgtermiņa zaudējumus.”

RAŽOŠANAS UZŅĒMUMS

NODOKĻU SISTĒMA

“Visvairāk mani satrauc sistēmas stabilitāte. Izmaiņām nevajadzētu būt katru gadu. Ideālā gadījumā nodokļu izmaiņas būtu reizi piecos gados.”

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS

“Ļoti uztrauc jautājums par darbaspēka pieejamību. Plānojot nākamās nodokļu izmaiņas, mums būtu jādodomā, kā risināt šo problēmu ar nodokļu politikas palīdzību, motivējot cilvēkus vairāk iesaistīties darba tirgū un mazinot šķēršļus ārvalstu darbinieku piesaistīšanai.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN
PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Vienkāršot iedzīvotāju ienākuma nodokli. Atbalstu progresīvo nodokli. Taču pašreizējā progresivitāte realitātē nestrādā. Zemo algu saņēmēji no tā neko neiegūst, savukārt lielo algu saņēmēji neko nav zaudējuši.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN
PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Domāju, ka mums ir jāturpina samazināt darbaspēka nodokļu slogs, palielinot īpašuma un patēriņa nodokļus. Mans minējums ir, ka tie cilvēki, kas iegādājas luksus klases automašīnas un dzīvokļus, nav tie paši, kas maksā solidaritātes nodokli.”

NEKUSTAMO ĪPAŠUMU UZŅĒMUMS

“Ļoti svarīgi ir apkarot izvairīšanos no nodokļu nomaksas. Latvijā joprojām ir nozares, kurās konkurences priekšrocības nenosaka preču vai pakalpojumu kvalitāte, bet gan fakts, vai tiek maksāti nodokļi. Tas nav pieņemami.”

FINANŠU UN BANKU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Jālikvidē mikrouzņēmumu nodokļa režīms. Tas kropļo tirgu un konkurenci.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“VID uzmanība primāri būtu jāpievērš augstāka riska komersantiem, kā arī vairāk jāuzticas uzņēmumiem, kas godprātīgi maksā nodokļus.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Cerēju sagaidīt lielāku aktivitāti nevienlīdzības mazināšanā. Temats tiek pārrunāts, taču darīts tiek maz. Nekas daudz nav darīts, lai mainītu situāciju tiem cilvēkiem, kuru ienākumi tiek aplikti ar lielāku nodokļu slogu. Jebkas, kas būtu vērsts uz nevienlīdzības mazināšanu, būtu pareizais virziens.”

PROFESIONĀLU REVĪZIJAS UN
KONSULTĀCIJU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

DARBASPĒKA PRODUKTIVITĀTE

“Es domāju, ka politikas veidotāju iespējas sniegt ieguldījumu produktivitātes uzlabošanā ir ļoti ierobežotas un netiešas. Uzņēmumi vislabāk zina, kādas jaunās tehnoloģijas viņiem ir vajadzīgas un cik lielā mērā viņi var automatizēt procesus. Mums valstī ir daudz ražošanas uzņēmumu, taču mums nav vēl daudz pētniecības un attīstības centru. Uzlabojumi augstākajā izglītībā varētu mums palīdzēt veiksmīgāk konkurēt par pētniecības un attīstības centriem.”

FINANŠU UN BANKU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Pastāv milzīgas problēmas ar darbaspēka pieejamību, produktivitāti, paredzamību. Šīs problēmas ir jārisina. Valdībai vairāk jāiekleusās uzņēmējos.”

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS)

“Situācija darba tirgū ir ļoti smaga. Jebkurā gadījumā mums ir jāpiesaista darbinieki no ārvalstīm. Mūsu izaugsmes iespējas ar mūsu rīcībā esošajiem darbinieku resursiem ir ierobežotas. Tāpat ir robežas, ciktāl mēs varam ieguldīt jaunās tehnoloģijās un pamatoti sagaidīt, ka tās atmaksāsies. Galvenā doma - mums vajag vairāk strādniekus.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Darbaspēka izmaksas aug daudz ātrāk par produktivitāti.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN
PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Sabiedriskajā sektorā tādu principu ieviešana kā “konsultē vispirms” ir solis pareizajā virzienā. Tas uzlabos dialogu starp regulatīvajām un uzraudzības institūcijām un to subjektiem, kā arī uzlabos šo institūciju efektivitāti.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“(…) Mums ir jāpārvērtē sabiedriskā sektora efektivitāte un uzbūve, tostarp algas, lai mēs varētu piesaistīt labākos un gudrākos darbam savas valsts labā.”

PROFESIONĀLU REVĪZIJAS UN
KONSULTĀCIJU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Sabiedriskajā sektorā jāievieš arī robotikas un automatizācijas risinājumi. (...) Sabiedriskajā sektorā ir daudz standarta procesa, kas jāpārskata, domājot tieši par iznākumu. Daudzos gadījumos rezultāts ir neatbilstošs vai vairs nav būtisks.”

RAŽOŠANAS UZŅĒMUMS

“Pareizi īstenotai pašvaldību reformai vajadzētu uzlabot sabiedriskā sektora efektivitāti. Tādējādi pat varētu palielināties darbaspēka pieejamība uzņēmumiem.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

DARBASPĒKA PRODUKTIVITĀTE

“Individuālā līmenī politikas veidotāji varētu strādāt, lai attīstītu darbaspēka prasmju kopumus. To varētu panākt ar labāku izglītību. Turpmākus produktivitātes uzlabojumus varētu panākt, attīstot labāku infrastruktūru, veicinot dažādību, pārskatot darba likumdošanu.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Nepamatoti izsniegta darbnespējas lapas ir milzīga problēma. Mums ir ražošanas uzņēmumi, kur trešdaļa darbinieku ir uz darbnespējas lapas. Tā ir zādzība un korupcija, kas mums ir jāiznīcina visos līmeņos.”

NEKUSTAMO ĪPAŠUMU UZŅĒMUMS

“Mums daudz vairāk jādomā par darbaspēka izglītošanu un pārkvalificēšanu, lai palīdzētu viņiem būt konkurētspējīgiem strauji mainīgajā darba tirgū. Digitālajām tehnoloģijām jābūt daudz augstāk valdības prioritāšu sarakstā. Pašlaik šī atbilde ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārziņā, kas ir smieklīgi.”

PROFESIONĀLU REVĪZIJAS UN
KONSULTĀCIJU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Mums ir jāmaksā atbilstošas algas. Jāveic funkciju audits. Sabiedriskajam sektoram jāklūst vērsta uz pakalpojumiem.”

FINANŠU UN BANKU
PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Darba tirgus sarūk, demogrāfiskās tendences ir negatīvas. Valsts ir bijusi ļoti noslēgta attiecībā uz to, lai aicinātu cilvēkus no citām vietām nākt un dzīvot šeit. Varbūt šī politika kādreiz strādāja, bet šobrīd tā kaitē ekonomikai. Mums jāspēj piesaistīt vairāk cilvēku, lai uzņēmumiem varētu būt vairāk darbinieku un vairāk klientu. Mums jāklūst atvērtākiem. Mēs esam pārāk mazi, lai būtu vieni paši.”

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS

“Mūsu sabiedriskajā sektorā ir divreiz vairāk darbinieku nekā Igaunijā. Mums nav divreiz vairāk iedzīvotāju nekā Igaunijā. Tagad ir labākais brīdis samazināt sabiedrisko sektoru, jo privātais sektors darbiniekus gaidīs ar atplestām rokām.”

VAIRUMTIRDZNIECĪBAS UN
MAZUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMS

“Mums ir jāiesniedz ļoti līdzīga informācija dažādām valsts institūcijām, piemēram, VID un Centrālajai statistikas pārvaldei. Es domāju, ka valsts institūcijām jāatrod veids, kā sadarboties savā starpā, lai VID sniegto informāciju varētu izmantot arī citas institūcijas.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Pirmkārt - izglītība. Koncentrējiet savus resursus un virzieties uz kvalitāti. Otrkārt - viedā imigrācija. Pašlaik ir ļoti problemātiski piesaistīt darbaspēku no citām valstīm. Kad jūs to izdarāt, neviena banka nevēlas viņus par klientiem. Treškārt - digitalizēt un automatizēt.”

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS

NEATLIEKAMIE IZAICINĀJUMI

LIKUMDOŠANAS
KVALITĀTE

GODĪGA KONKURENCE
UN ĒNU EKONOMIKA

DEMOGRĀFIJA UN
VESELĪBAS APRŪPE

VĪZĪJA
LATVIJAI

LIKUMDOŠANAS
KVALITĀTE

“Mums nepieciešama prognozējama vide, kas ļautu mums plānot ilgtermiņā. Vajadzētu izvairīties no sasteigtām un pēkšņām izmaiņām nodokļu sistēmā. Valdībai vajadzētu konstruktīvi apspriesties ar uzņēmumiem.”

RAŽOŠANAS UZŅĒMUMS

“Izstrādājot valsts politiku mūsu nozarē, analītiskā puse, diemžēl, ir ļoti vāja. Tā ir liela problēma. Valsts politikā bieži trūkst pienācīgu ietekmes novērtējumu un paveiktā novērtējumu. Daudzos gadījumos tirgus dalībniekiem ir jāpilda šī loma, kas nav pareizi.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Lielākā daļa lielo uzņēmumu nākamā gada budžetus apstiprina jau septembrī vai oktobrī. Savukārt valsts budžets tiek apstiprināts novembrī vai decembrī, un tas bieži ietver nodokļu korekcijas. Tieši šī iemesla dēļ pēc valsts budžeta apstiprināšanas daudziem uzņēmumiem ir jāmaina savi plāni. Domāju, ka uzņēmumi novērtētu, ja budžeta plānošanu valdība veiktu savlaicīgāk.”

PROFESIONĀLU REVĪZIJAS UN
KONSULTĀCIJU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

GODĪGA KONKURENCE UN ĒNU EKONOMIKA

“Mikrouzņēmumu nodokļa režīms un līdzīgi “vieglie” nodokļu režīmi ir iepriekšējās finanšu krīzes produkts. Savu uzdevumu tie ir izpildījuši un šobrīd būtu jālikvidē. Mikrouzņēmumu režīms izkropļo uzņēmējdarbības vidi un godīgu konkurenci. Turklāt tas arī apdraud to personu ekonomisko labklājību, kas izmanto šo režīmu ilgtermiņā, jo viņu pensiju kapitāls nebūs pietiekams.”

FINANŠU UN BANKU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Mums nepieciešami ļoti skaidri signāli, ka tāda neētiska rīcība kā korupcija vai izvairīšanās no nodokļu nomaksas vairs nav pieņemama, un tiek novērtēta godīga un caurredzama uzņēmējdarbība.”

FINANŠU UN BANKU
PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Kā valsts mēs esam sasnieguši līmeni, kurā mēs faktiski varam apsolīt ārvalstu investoriem līdzvērtīgus konkurences apstākļus, godīgu konkurenci. Tomēr dažreiz tā nav. Mums ir jāgarantē, ka gadījumā, ja uzņēmumi sastopas ar negodīgu konkurenci vai korupciju, šie jautājumi tiks risināti ātri un profesionāli.”

PROFESIONĀLU REVĪZIJAS UN
KONSULTĀCIJU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Tiesībsargājošo iestāžu darbs uzlabojas, taču kultūra (izvairīšanās no nodokļiem, kukuļdošana, krāpniecība utt.) joprojām nav mainījusies.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN
PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

DEMOGRĀFIJA UN VESELĪBAS APRŪPE

“Būtiskas ir investīcijas veselības aprūpes sistēmā. Mums ir vajadzīgs veselīgs darbaspēks, lai uzturētu ekonomikas attīstību, jo īpaši tāpēc, ka mēs zinām, ka mums visiem būs jāstrādā ilgāk, pirms varēsim doties pensijā. Veselības sistēmā ir vajadzīga pierādījumu balstīta politika.”

VAIRUMTIRDZNIECĪBAS UN
MAZUMTIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMS

“Visi zina, ka situācija ir slikta, bet izskatās, ka neviens nezina, ko iesākt. Ir sajūta, ka esam padevušies.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN
PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Kļūst sliktāk. Nepietiekams finansējums, trūkst reformu. Situāciju daļēji glābj medicīnas pakalpojumu privātais sektors, kas attīstās ātri, taču to nevar atļauties lielākā daļa sabiedrības.”

MAZUMTIRDZNIECĪBAS UN
PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

“Labs progress reemigrācijas ziņā. Nekādu uzlabojumu dzimstības līmeņa paaugstināšanā.”

FINANŠU UN BANKU
PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

VĪZIJA
LATVIJAI

“Noteiktība un stabilitāte ir investoriem ļoti svarīgas vērtības, jo tās rada uzticību. Mums jāatceras, ka neizpildīti solījumi atgrūdz investorus, un mēs nevaram gaidīt, ka viņi turpinās ieguldīt, nezinot, vai tiks ieviestas kādas izmaiņas vai, ja politika negaidīti kļūst sliktāka.”

PROFESIONĀLU REVĪZIJAS UN
KONSULTĀCIJU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

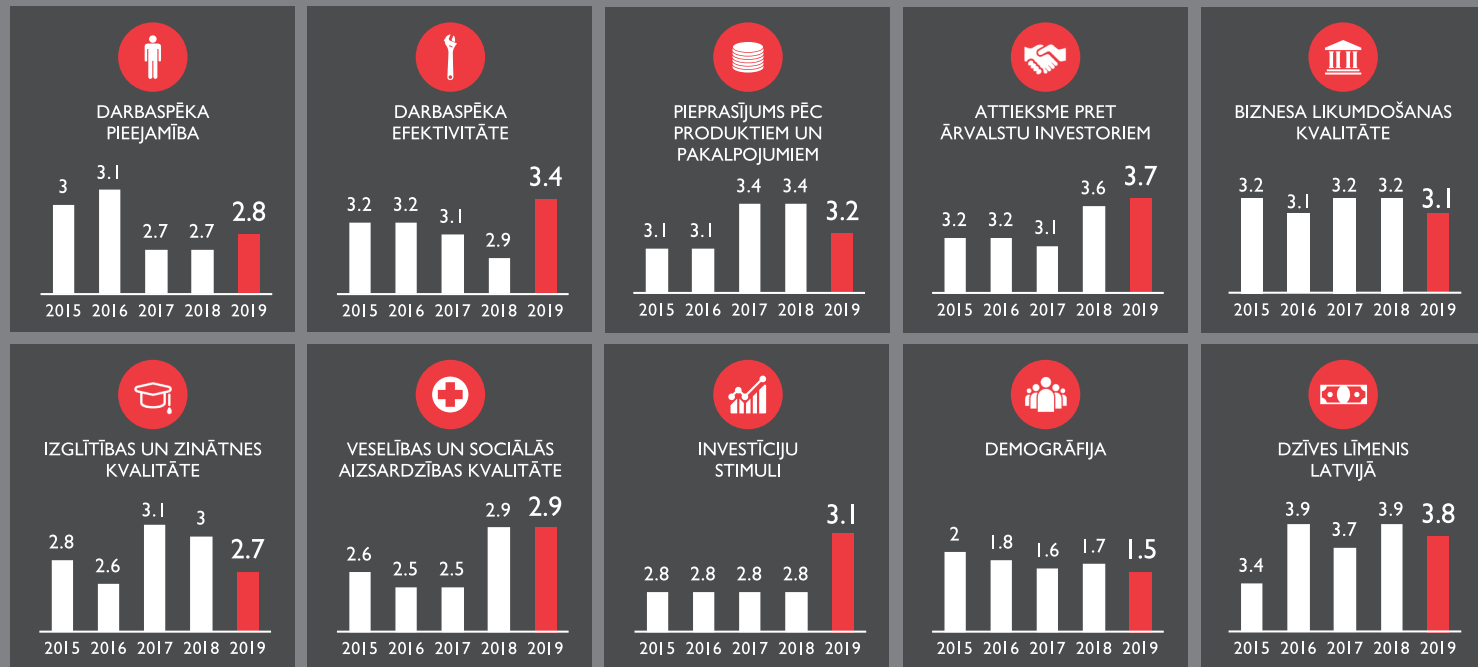
“Mums ir jābūt skaidram valsts stratēģiskajam mērķim: kāds ir mūsu plāns, ko mēs vēlamies sasniegt, kādas ir mūsu stiprās puses. Citādi no ārpuses mēs izskatāmies nekoordinēti un haotiski. Ir vieglāk sekot, ja ir skaidri noteikts mērķis.”

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS

“Mums ir jāstrādā pie Latvijas tēla. Igaunija ir paveikusi izcilu darbu, reklamējot sevi kā IT valsti, bet, ja paskatās dziļāk, patiesībā daudzās jomās esam viņiem priekšā. Lietuva ir ļoti veiksmīgi sevi pozicionējusi kā dalīto pakalpojumu centru valsti. Kāds ir mūsu profils?”

PROFESIONĀLU REVĪZIJAS UN
KONSULTĀCIJU PAKALPOJUMU
UZŅĒMUMS

ĀRVALSTU INVESTORU NOVERTĒJUMS LATVIJAS EKONOMISKĀS KONKURĒTSPĒJAS POTENCIĀLAJIEM VIRZĪTĀJSPĒKIEM

SKALA NO 1 LĪDZ 5, KUR "1" NORĀDA UZ ZEMU KONKURĒTSPĒJU UN "5" - NORĀDA UZ AUGSTU KONKURĒTSPĒJU

DIGITALIZĀCIJA

EKONOMISKĀS
KONKURĒTSPĒJAS
NOVĒRTĒJUMS
DIGITALIZĀCIJĀ

3.4

Skala no 1 līdz 5, kur
"1" norāda uz zemu
konkurētspēju un
"5" norāda uz augstu
konkurētspēju

"Produktivitāte ir jāiemāca arī sabiedriskajā sektorā. Vai sabiedriskajā sektorā strādājošie ierēdņi ir spējīgi pielāgoties digitalizācijai un izmantot jaunas tehnoloģijas, nevis tikai atražot tā pašas darbības kā pēdējos 10 vai 20 gados?"

PROFESIONĀLU
REVĪZIJAS UN
KONSULTĀCIJU
PAKALPOJUMU
UZŅĒMUMS

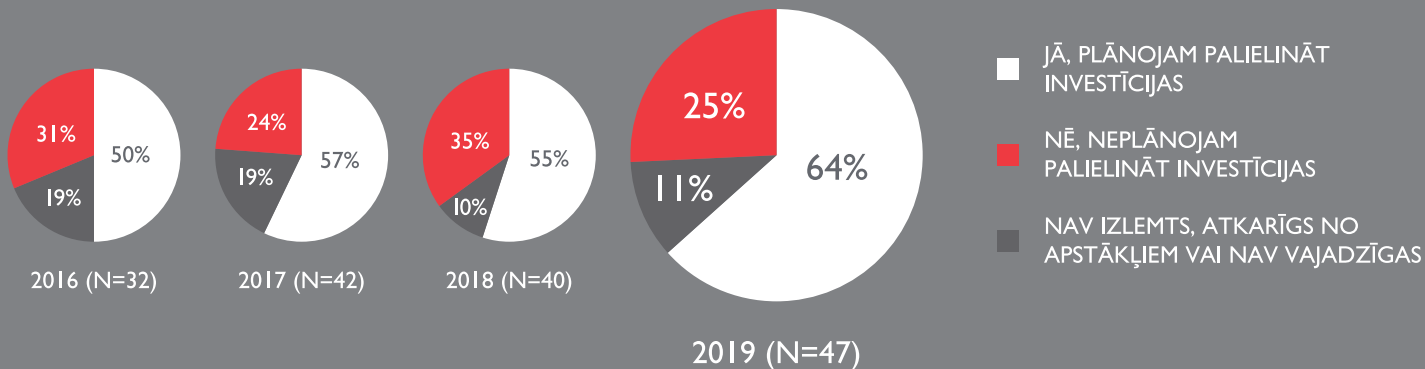
"Mēs strādājam šajā virzienā, taču lielākā daļa darba vēl ir priekšā. Mēs tagad ieviešam 5G tehnoloģijas. Ja iepriekšējās paaudzes galvenokārt ir mainījušas klientu uzvedību, šī tehnoloģija galvenokārt mainīs nozaru uzvedību, un tā sekmēs jaunu inovāciju vilni."

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS

"Mūsu uzņēmumam automatizācija un digitalizācijas risinājumi ir svarīgi ne tikai tāpēc, ka darba tirgus ir ierobežots, bet arī tāpēc, ka pieaug darbaspēka izmaksas. Digitālie risinājumi palielina efektivitāti. Mēs strādājam pie maksīgā intelekta, programmatūras robotikas un citiem risinājumiem. Latvijā mums ir daļējo pakalpojumu centrs ar aptuveni 200 darbiniekiem, kas piedāvā IT risinājumus visās 25 valstīs mūsu grupas ietvaros."

PROFESIONĀLU REVĪZIJAS UN
KONSULTĀCIJU PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

TURPMĀKIE INVESTĪCIJU PLĀNI

JĀ, MĒS PLĀNOJAM PALIELINĀT INVESTĪCIJAS

Vairāki desmiti miljonu eiro nākamajos trīs gados.

RAŽOŠANAS UZŅĒMUMS

Mēs turpinām ieguldīt, tiecoties panākt uzņēmuma izaugsmi, bet ne būtiskā apmērā. Joprojām aktuāls jautājums - mēs ieguldām 5-6 miljonus eiro gadā mūsu uzņēmējdarbības uzlabošanā.

PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

Mēs gatavojamies milzīgām investīcijām. Mūsu nozare ir cieši saistīta ar tehnoloģiju progresu. Nākamajā ciklā (5G) mēs ieguldīsim simtiem miljonu eiro.

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS

NĒ, MĒS NEPLĀNOJAM PALIELINĀT INVESTĪCIJAS

Visi mūsu investīciju fondi pašlaik ir tādā stadijā, kurā mēs neapsveram jaunus projektus. Tomēr mēs veicam sagatavošanās darbus nākamajam jauno projektu ciklam.

NEKUSTAMO ĪPAŠUMU UZŅĒMUMS

Pašlaik nav plānu.

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS

Nē, ne Latvijā. (...) Latvija nav daudzsološs tirgus.

KONSULTĀCIJU UN IKT UZŅĒMUMS

NAV IZLEMTS, ATKARĪBĀ NO APSTĀKĻIEM

Jā, nākamajos piecos gados plānotie kapitālieguldījumi pārsniedz 60 miljonus eiro, tomēr pirms galīgā investīciju lēmuma pieņemšanas būs vēlreiz rūpīgi jānovērtē pašreizējais investīciju klimats, ievērojami pieaugošā nenoteiktība, skaidru un uzticamu ilgtermiņa nacionālo plānu (attīstība, klimats, atkritumu apsaimniekošanas stacijas utt.) trūkums, kā arī nodokļu situācija un tās jaunākās tendences, un tas var ietekmēt investīciju lēmumu.

PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

Ja ģeopolitiskie apstākļi uzlabosies, mēs nākotnē varētu ieguldīt vairāk.

PAKALPOJUMU UZŅĒMUMS

Mēs šobrīd plānojam, bet viss ir atkarīgs no pieejamajiem projektiem, nodokļu sistēmas un godīgas konkurences.

NEKUSTAMO ĪPAŠUMU UZŅĒMUMS

UZŅĒMUMI, KAS PIEDALĪJĀS PĒTĪJUMĀ

KOPUMĀ ŠIE

UZŅĒMUMI (IESKAITOT
TO MEITAS KOMPĀNIJAS)
PĀRSTĀV*

23%

NO KOPĒJIEM
NODOKĻU
IEŅĒMUMIEM

9%

NO KOPĒJĀS
PEĻŅAS

11%

NO KOPĒJĀ
DARBASPĒKA

*SALĪDZINĀJUMS AR UZŅĒMUMIEM LATVIJĀ AR APGROZĪJUMU VIRS 145 000 EUR UN AR 50% ĀRVALSTU KAPITĀLA, AVOTS: LURSOFT, 2018

Ārvalstu investoru padome Latvijā (FICIL) ir nevalstiska organizācija, kurā apvienojušies lielākie ārvalstu uzņēmumi Latvijā, kā arī ārvalstu tirdzniecības kameras un Rīgas Ekonomikas augstskola.

FICIL aktīvi meklē un iesaka risinājumus, lai sadarbībā ar Latvijas valdību uzlabotu un attīstītu uzņēmējdarbības un investīciju vidi valstī.

Pilnais FICIL Investīciju vides indeksa ziņojums pieejams:

www.ficil.lv

Government of the
United States

Norwegian Embassy